

The first International Conference on Innovation and Research in Arts and Humanities پژوهشی در آداب معنوی آموزش هنر اسلامی بر پایه‌ی فتوت‌نامه‌ها

1. حسن یزدان پناه 2. سیده مریم ایزدی دهکردی 3. احسان گل احمر
1. عضو هیأت علمی گروه کتابت و نگارگری، دانشگاه هنر اصفهان، ایران
2. دانشجوی دکتری مطالعات عرفانی، دانشگاه ادیان و مذاهب، ایران
3. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه اصفهان، ایران

چکیده

فتوت‌نامه کتابی است با رویکرد عرفانی که در آن شرایط عضویت در حلقه‌ی اهل فتوت (جوانمردان) ذکر شده است. این متون قوانین و آداب خاص هر صنعت (هنر یا پیشه) و دستورالعمل‌های آموزش آن به فراگیران را بر اساس سلسله مراتب استاد-شاگردی ارائه می‌کند. فتوت‌نامه‌ها با انتساب حرفه‌ی مورد اشاره خود به انبیا الهی، بیشترین تأثیر آموزشی و تربیتی را در وفاداری به اصول اخلاقی، انسانی و ایجاد شخصیتی معنوی در میان صاحبان حرفه‌ها و اصناف داشته‌اند. این مقاله فرضیه خاصی نداشته و با هدف تبیین ساختار آموزش هنر اسلامی بر اساس فتوت‌نامه‌ها و پرسش از چگونگی انتقال این آموزه‌ها، به شیوه‌ی توصیفی و تحلیل تدوین شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که تربیت نفس، ذکر مداوم، تدوین شرایط ویژه برای شاگردی، اعتقاد به سلسله مراتب، اجرای نظام استاد و شاگردی و تدوین آیین‌نامه ارتقا، راهکارهایی است که در فتوت‌نامه‌ها بدان توجه شده است تا متعلم از حیث حرفه‌ای در صنعت زمینه‌ای خود به رشد و پیشرفت دست یابد.

واژگان کلیدی: هنر اسلامی، نظام آموزشی فتوت‌نامه صنایع و حرف، استاد و شاگردی

A Study on Spiritual Manners of Teaching Islamic Art based on Chivalry Books

1. Hasan Yazdanpanah 2. Maryam Izadi Dehkordi 3. Ehsan Golahmar

1. Member of Academic Board, Dept. of Calligraphy and Painting, Art University of Isfahan, Iran

2. PhD candidate, School of Religions, Art University of Isfahan, Iran

3. PhD Candidate, Dept. of Linguistics, University of Isfahan, Iran

Abstract

FotovatNameh (Chivalry Book) is a mystical book in which the conditions of membership in the circle of the chivalry have been mentioned. These texts offer the students the rules of and instructions for teaching each profession based on teacher-student hierarchy. Ascribing the mentioned profession to the prophets, these books have had the most educational effect on loyalty to moral and humane principles and creating a spiritual character among artisans. Having no specific hypothesis, the main aim of this study is to explain the structure of teaching Islamic art based on such texts and seek how the teachings of these books can be transferred. The results of this study show that soul cultivation, continuous invocation, preparing special conditions for studentship, believing in hierarchy, performing teacher-student system and preparing the regulation of promotion are the strategies to which such texts have paid attention in order to pave the way for the student's promotion and development in his profession.